

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah
Velja za vse leto . . . \$6.00
Za pol leta . . . \$3.00
Za New York celo leto . . . \$7.00
Za inozemstvo celo leto . . . \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CHelsea 3-3678

Entered as Second Class Matter September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON: CHelsea 3-3678

No. 114. — Štev. 114.

NEW YORK, FRIDAY, MAY 15, 1936 — PETEK, 15. MAJA, 1936

Volume XLIV. — Letnik XLIV.

V AVSTRIJI SO SE PRICELI BOJI MED VODITELJI Knez Starhemberg odstranjen kot podkancler

ODSTOP JE POSLEDICA SPORA Z DR. SCHUSCHNIGGOM

Starhemberg je čestital Mussoliniju k zmagi. — Kancler je prevzel vnanje, notranje in vojno ministristvo. — Starhemberg išče pomoči pri Mussoliniju.

DUNAJ, Avstrija, 14. maja. — Bivši podkancler knez Ernst Ruediger Starhemberg, ki je poveljnik svoje privatne armade heimwehra in načelnik domovinske fronte je zaradi spora s kanclerjem dr. Schuschniggom odstopil kot podkancler in kancler Schuschnigg je takoj sestavil nov kabinet ter prevzel vodstvo domovinske fronte.

Nepričakovana zmaga dr. Schuschnigga in poraz italijanskim fašistom skrajno naklonjenega Starhemberga je posledica vročih bojov v kabinetu med pristaši obeh mož.

Dr. Schuschnigg združuje v svoji osebi vnanje, notranje in vojno ministristvo.

V vnanjem ministristvu je dr. Schuschnigg nadomestil barona Egona Berger-Waldenegga, ki je tudi pristaš heimwehra.

Zadnje čase je spor med kanclerjem in podkanclerjem vedno naraščal. Ko je pred nekaj tedni dr. Schuschnigg izdal povelje za razpust heimwehra, je knez Starhemberg v svojem govoru v Hornu rekel: "Pot za razpust heimwehra vodi samo čez moje truplo."

Neposredni povod za sedanji spor, ki je dovedel do premembe ministristva, pa je brzovjalka, s katero je knez Starhemberg Mussoliniju čestital k njegovim zmagam nad Abesinijo.

Starhembergova brzovjalka se glasi:

"Zavedajoč se, da smo tesno zvezani s fašistično Italijo in iskreno se veselje slavne zmage vaše ekscelence in fašistične Italije, vam čestitam iz celega srca k velikemu triumfu italijanskega fašističnega orožja nad barbarstvom ter nad demokratično hinarščino, tako v mojem lastnem imenu kot v imenu vseh onih, ki se bore za triumf fašizma v Avstriji. Živelo odločno vodstvo zmagovite fašistične Italije!"

S tem, da je poslal to brojavko, je šel knez Starhemberg predaleč. Dr. Schuschnigg je prejel od raznih avstrijskih diplomatskih zastopnikov proteste, kar ga je napotilo, da je ostro nastopil proti heimwehru in njegovemu voditelju.

Starhembergov odstop pa nekateri tudi spravljajo v zvezo s škandalom Phoenix zavarovalne družbe, ki je nedavno razpadla. Starhemberg je baje od zavarovalnice za svoj heimwehr prejel 40 milijonov avstrijskih šilingov (\$7,500,000).

Brzovjalka na Mussolinija pa je tudi prizadela vnanjega ministra barona Berger-Waldenegga, ki je vsled tega tudi moral odstopiti; toda bo najbrže imenovan za gubernerja Štajerske, ki je njegova ožja domovina.

Na padec kneza Starhemberga je bilo komaj mogoče misliti, razun, če ga je zapustil tudi Mussolini. Splošno je mnenje, da je dr. Schuschnigg sporočil duceju, da se Starhemberg ne vkloni vladni odredbi in noče razpustiti heimwehra, katerega najbrže je nameraval porabiti v svojo namero, da strmolavi Schuschniggovo vlado.

Knez Starhemberg je hotel s svojimi fašisti dobiti vso oblast nad Avstrijo, nakar bi pokazal hrbet Ligi narodov, Angliji in Franciji ter bi nato stal ali padel z italijanskim diktatorjem.

JEKLARSKA UNIJA BO SAMOSTOJNA

Jeklarska konvencija je sklenila samostojno kampanjo. — Ostala bo nevtralna do Greena in Lewisa.

CANNONSBURG, Pa., 14. maja. — Največja jeklarska unija dežele je na svoji konvenciji sklenila, da prične kampanjo za organiziranje industrije pod svojo lastno upravo, toda vspremedno z unijskim načrtom Johna L. Lewisa.

S 53 glasovi proti 31 je konvencija Amalgamated Association of Iron, Steel and Tin Workers poravnala dolgoletni spor glede vprašanja, ali se naj prikloni njihova unija Lewisu, ki se poteguje za industrijsko unijo, ali pa predsedniku American Federation of Labor Williamu Greenu, ki zagovarja organizacijo po strokah.

Predsednik jeklarske unije Michael F. Tighe je po konvenciji rekel, da glasovanje konvencije ne pomeni zmage Lewisa.

Kot pravi Tighe, bo njegova unija vodila unijsko kampanjo s svojim odborom. Tighe pravi, da so vrata za sodelovanje odprta tako delavski federaciji kot Lewisovemu odboru za industrijsko organizacijo.

"Vodili bomo svojo lastno organizacijo," je rekel Tighe. "Ako hoče American Federation of Labor sodelovati, more to storiti; in če hoče Lewisov odbor za industrijsko organizacijo pomagati, so tudi zanj odprta vrata."

"To pomeni, da bo naša organizacija prevzela pravično in pravilno stališče v delavskem svetu in ne bo podložna nobeni drugi."

Resolucija, ki določa kampanjo, ne omenja \$500,000, kateri znesek je obljubil Lewisov odbor za pričetek organizacijske kampanje. Tighe je rekel, da bo njegova organizacija ponudbo sprejela samo pod pogojem, ako se Lewisov odbor zaveže, da bo deloval v kampanji pod vodstvom Amalgamateda.

Ali ste že naročili Slovensko - Amerikanski Koledar za leto 1936. — Vreder je 50 centov.

Knez Starhemberg bo šel v ponedeljek v Rim, navidezno kot voditelj avstrijskih športnikov. Toda za tem grmom tiči drug zajec. Heimwehru primanjkuje denarja in potrebuje italijanske pomoči. Zadnje čase je Starhemberg po celi Avstriji javno nabiral denar za svoj heimwehr. Da pa se izogne temu bremenu, je dr. Schuschnigg uvedel obvezno vojaško službo.

ANGLIJA BO ZGRADILA VEČ RUŠILCEV

Obvestila je Združene države in Japonsko. — Washington zaniku je tozadevno obvestilo.

LONDON, Anglija, 14. maja. — Anglija je prosila Združene države in Japonsko za dovoljenje, da sme povišati tonažo rušilcev nad določbe mornariške pogodbe iz leta 1930.

Da želi Anglija povečati število svojih rušilcev, je naznanil ministrski predsednik Baldwin v parlamentu.

Bivši prvi lord admiralitete Winston Churchill je vprašal Baldwin, kaj je napotilo vlado, da hoče povečati tonažo rušilcev.

Baldwin je odgovoril: "Mr. Churchill bo vedel, da imamo jasen povod, da povečamo tonažo, ki nam je dovoljena po londonski mornariški pogodbi. O tej zadevi se že pogajamo s prizadetimi tujimi vladami."

Londonska mornariška pogodba poteka 1. januarja, 1936 in na njeno mesto stopi nato nova angleško-ameriško-francoska mornariška pogodba.

Londonska mornariška pogodba določa za Anglijo 150,000 ton rušilcev, za Združene države 150,000, za Japonsko pa 105,000 ton.

WASHINGTON, D. C., 14. maja. — Poročila, da se Anglija pogaja z Združenimi državami za povečanje tonaže rušilcev, urad državnega departamenta zanikuje.

Anglija se glede tega vprašanja ni obrnila na državni departament in tudi ni v tem oziru objavila nikakega načrta.

Ako hoče Anglija povečati tonažo svojih rušilcev, se more poslužiti tozadevne točke mornariške pogodbe iz leta 1930 in obenem obvestiti Zdr. države o svoji nameri, da tudi Združene države, ako se jim zdi potrebno, store istc.

SMRTN A KOSA

Včeraj je nenadne smrti umrla rojakinja Mrs. Mary Ivanšek, stanujoča na 1332 Willoughby Ave., Brooklyn, N. Y. Doma je bila iz Sel pri Brežicah na Štajerskem.

Na mrtvaškem odru leži v Funeral Parlor, 401 Onderdonk Ave., Ridgewood, L. I. Pokopana bo v ponedeljek.

Zalujočim ostalim naše sozalje!

MUSSOLINI IN UPRAVA ABESINIJE

Sklical je parlament, da odobri aneksijsko Abesinije. — Demobilizacija armade bo počasna. — Delegati preobrazujejo Ligo.

RIM, Italija, 14. maja. — Italijanski poslanci so si oblekli fašistične uniforme, da na izvanredni seji odobrijo aneksijsko Abesinije.

Ob istem času pa po Mussolinijem naročilu italijanski gospodarski izvedenci izdelujejo načrt za gospodarski razvoj Abesinije.

Maršal Badoglio pošilja v južne in zapadne kraje nove kolonije poizvedovalne oddelke, kolonijalno ministristvo pa je pozvalo industrijske in trgovske družbe, da izdelajo načrt za izkoriščanje naravnih zakladov Abesinije.

Iz zanesljivega vira prihaja poročilo, da bo italijanska armada, tako v Italiji kot v Afriki počasneje razorožena, kot pa je bilo prvotno nameravano in sicer zaradi spora z Ligo narodov.

Ker Ženeva ne prekliče sankcij in ne priznava aneksijske Abesinije, je italijansko prebivalstvo mnogo bolj razburjeno kot pa jeseni, ko se je v Afriki pričela vojna in je prišla Liga narodov s svojimi sankcijami.

Vsled napetega položaja v Evropi, bodo odpušeni samo oni vojaki, ki se morejo v 36 urah vrniti pod zastavo.

ŽENEVA, Švica, 14. maja. — Vodilni delegati pri Ligi narodov so ostali v Ženevi, navzlic temu, da je bil Ligin svet odgođen, da utrdijo mednarodno mirovno obrambo.

Juristi že pripravljajo dodatke k Liginim pravilom, da bo Liga tem bolj uspešna.

Angleški vnanji minister Eden, ruski vnanji komisar Maksim Litvinov in španski delegat Salvador de Madariaga so ostali izrečno z namenom, da premenijo določbe za vzdrževanje miru, ker se sedanje določbe proti Italiji niso obnesle.

ČEHOSLOVAŠKA IŠČE POSOJLO

PRAG A, Čehoslovaška, 14. maja. Čehoslovaška vlada se pogaja z neko privatno francosko bančno skupino za posojilo 450,000,000 frankov (\$29,700,000) za naročilo orožja in za nove ceste. V prvi vrsti bodo zgrajene utrdbe.

GOEMBOES BO OPERIRAN

BUDIMPEŠTA, Madžarska, 14. maja. — Ministrski predsednik Julius Goemboes bo moral za nekaj časa opustiti politiko, ker bo operiran za žledčnim kamnom.

LETALČEVO TRUPLO NAJDENO

Tragedija severne pokrajine pojasnjena. — Letalo pogrešajo že pet mesecev.

MOSKVA, Rusija, 14. maja. Tragedija severne ruske pokrajine je bila pojasnjena, ko je bilo na Čuhotskem polotoku najdeno truplo nekega letalca in njegov aeroplan. Aeroplan je bil pogrešan že pet mesecev.

Poleg trupla, ki je ležalo v sotoru poleg razbitega letala, je ležal letalčev zapisnik, iz katerega je bilo razvidno, da je mrtvi letalec pilot Boglačevski in da je umrl 45 dni po nesreči, ko je zamen čakal na rešitev.

Njegova tovariša Volobujev in pilot Butorin sta 27 dni po nesreči odšla iskat pomoč, pa se nista nikdar več vrnila.

Geologist Kreščukov je 3. maja našel razbiti aeroplan in Bogdančevskega.

Zapisnik tudi pravi, da je aeroplan zašel v gosto meglo in sneženi vihar in da se je aeroplan razbil, ko je z enim krilom zadel ob vrh gore. Pri nesreči noben letalec ni bil poškodovan.

"HINDENBURG" JE DOSPEL V FRANKOBROD

FRANKOBROD ob Meni, Nemčija, 14. maja. — Zrakoplov "Hindenburg" je pristal ob 4.55 zjutraj in s tem dokončil svojo povratno vožnjo iz Združenih držav.

Hindenburg, ki je iz Lakehurst, N. J., odletel v ponedeljek ob 11.27 ponoči, je prevozil razdaljo 3900 milj v 48 urah in 28 minutah.

ZASTRUPITEV NA JAPON- SKEM

TOKIO, Japonska, 14. maja. Ko so na šolskih športnih igrah v Homamatsu ljudje jedli rižev pečenkak, se je zastrupilo 1810 ljudi, od katerih jih je 38 umrlo, 123 pa jih bo najbrže še umrlo.

Šolski predstavnik je zblaznel in ga stražijo, da ne bi izvršil harakiri.

Šolske oblasti so 6000 gostov pogostile z riževim pečenkakom, ki je bil napravljen iz sonja fižola.

JAPONSKA ZA OMEJITEV MORNARICE

TOKIO, Japonska, 14. maja. Da bo mogoče Japonska zopet postavila predlog za omejitve vojne mornarice, je razvidno iz izjave mornariškega ministra admirala Osamu Nagano, ki je rekel, da je Japonska pripravlje-

BOJI MED ŽIDI IN ARABCI V PALESTINI

Velik strah se je polotil prebivalcev Jeruzalema. — Žene z otroci beže iz mesta.

JERUZALEM, Palestina, 14. maja. — V starem delu Jeruzalema so Arabci ubili dva žida, Reubena Klapholza in Alterja Cohena. Morileci še niso bili prijeti.

In umor je med židi povzročil velik strah in ves dan so odhajale žene z otroci in pohištvo iz starega mesta izven mestnega ozidja. Sedaj so vsi nastanjeni po sinagogah, šolah in drugih javnih poslopjih. Vlada je v starem mestu razglasila obsedno stanje.

Ponoči je 30 Arabov nastrojilo židovsko tovarno za drobljenje kamenja izven mesta. Ubili so enega izmed treh Arabcev, ki so tam delali, drugega so ranili, nato pa poslopje zažgali. Zadnje dni so bili arabški delavci opozorjeni, da pustijo delo v tovarni, česar pa niso hoteli storiti. To je bil tudi povod za umor. Policija je aretirala Arabce v bližnji vasi.

V Jaffi so bile štiri arabske demonstracije. Pogosto se izvršujejo sabotaže po železniških progah. Visoki komisar za Palestino je po radio naznanil, da bo vlada storila vse, da ščiti življenja in lastnino, toda zagrizeni Arabci se za to ne zmenijo.

ANGLIJA IN EGIPT

LONDON, Anglija, 13. maja. — Anglija je pripravljena na vsak spor, ki bi ga povzročilo italijansko ogrožanje Egipta.

Vsled svoje zavlačevalne politike je ministrski predsednik Baldwin v nevarnosti, da bo moral svoje mesto odstopiti komu drugemu. Vedno bolj se kaže nevolja, ker Baldwin ne odgovarja jasno na vprašanje glede abesinske krize.

Vzroki Baldwinovega zavlačevanja so naslednji:

1. Želja angleške vlade, da ima Italija dovolj priložnosti pojasniti svoje namene,
2. upanje, da bo Anglija dobila Hitlerjev odgovor na vprašanja glede nemške vnanje politike, predno se odloči za kak mednarodni korak, in
3. počakati hoče na novo francosko vlado, s katero hoče razpravljati o vnanji politiki.

na skleniti novo mornariško pogodbo. Nagano, ki je podal to izjavo v doljeni zbornici japonskega parlamenta, ni povedal s katero državo in na kaki podlagi želi skleniti pogodbo.

Naročite se na "Glas Naroda" največji slovenski dnevnik v Združenih državah.

"Glas Naroda"
(A Corporation)
Owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
Frank Sakser, President L. Benedik, Treas.

Place of business of the corporation and addresses of above officers:
216 West 18th Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA"
(Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays

Za celo leto velja za Ameriko in	Za New York za celo leto	\$7.00
Kanado	Za pol leta	\$3.50
Za pol leta	Za inozemstvo za celo leto	\$7.00
Za četrt leta	Za pol leta	\$3.50

Subscription Yearly \$6.00

Dopis brez podpisa in osebnosti se ne priobčujejo. Denar naj se blagoviti pošiljati po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov, prosimo, da se nam tudi prejšnje bivališče naznači, da hitreje najdemo naslovnik.

Advertisement on Agreement

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izveniš nedelj in praznikov

"GLAS NARODA", 216 W. 18th Street, New York, N. Y.
Telephone: CHelsea 3-3878

KAKO RAZLIKO NAPRAVLJA DRŽAVLJANSTVO?

To je četrti izmed serije člankov o naturalizaciji in državljanstvu.

Mnogi inozemci so se končno odločili nastaniti se za vedno v Združenih državah. Verujejo v ameriški sistem. S tem odgovarjajo najbolj bistvenim zahtevam za državljanstvo. In vendarle niso še ničesar storili za naturalizacijo.

Tupatam se inozemec boji ovir na poti k naturalizaciji — dokaza o bivanju v Združenih državah, najdenja primernih prič, osebnega izpita na sodišču. Tupatam pa nima denarja, da plača predpisane pristojbine. Tupatam pa sploh ni mnogo razmislil o vsej stvari. Še bolj pogostoma se morda dogaja, da samemu sebi pravi: "Čemu vse te sitnarije? Sem preveč zaposlen s svojim delom in v vzdrževanju svoje družine. Seveda ljubim Ameriko in hočem tukaj ostati. Ali življenje gre naprej ravno tako, da-li sem državljan ali ne. Kako razliko napravlja državljanstvo?"

Kako razliko napravlja državljanstvo? To je morda najvažnejše vprašanje izmed vseh. Oni, ki misli na državljanstvo mora znati natančno, kakše odgovornosti in predpravice so z državljanstvom v vezi, predno more inteligentno odgovoriti na vprašanje: "Ali želim postati ameriški državljan?"

Ena izmed prvih stvari, ki nam pada na misel v zvezi z državljanstvom, je volilna pravica. Inozemec, pa naj živi še tako dolgo v Združenih državah, se ne more vdeleževati upravljanja vlade. On dela v Združenih državah, plačuje davke za ceste, šole, policijo in ognjebranstvo. Pa vendarle nima nič kaj reči v teh in stotinah drugih zadev, ki prizadevajo njegovo vsakdanje življenje in interese. Odvisen je od drugih, da določijo, kaj je dobro zanj. Ta nesposobnost vdeleževanja se konča, ko inozemec postane naturaliziran. Na to njegov glas velja ravno toliko, kolikor glas vsakega drugega državljana.

Volilno glasovanje je glavno sredstvo, potom katerega se državljan vdeležuje udeleževanja samovlade. Njegov glas prispeva k temu, da se določi, da-li so ulice snažne, da-li solstvo je primerno, koliko davkov naj plača. Določuje izvolitev poštenih in zmernih uradnikov, sodnikov in zakonodajcev. Določuje glede vprašanj carin, pomoči poljedelcem, otroškega dela, relifa, kakor tudi glede velikih problemov vojne in miru. Usoda Amerike je v rokah državljanov. Kako naj se doseže večja mera sigurnosti, višji standard življenja, boljše izvrševanje pravice? Glasovi večine določajo o vsem tem. Potom svojega glasu se državljan sme vdeleževati velikanskega podjetja samovlade. Inozemec pa, ki nima volilne pravice, stoji takorekoč zunaj, ne more vdeleževati se, v popolnem smislu, življenja svoje občine in svojega naroda.

Ako volilna pravica pomenja predpravico, vsebuje ob enem odgovornost. Dolžnost vsakega državljana je, da se vdeležuje in se zanima za javno življenje, da je informiran o javnih problemih in o kandidatih, za katere naj voli inteligentno. Kajti vlada je le toliko poštena in sposobna, kolikor jo njeni državljanji napravljajo. Aktivno in premišljeno vdeleževanje vladovanja je potemtakem odgovornost, ki počiva na vsakem državljanu.

Nadaljni članki bodo nadalje razpravljali o vprašanju "Kako razliko napravlja državljanstvo?" Prihodnji članek se bo bavil z "državljanstvom in zaposlenjem."

Naši v Ameriki

ROJAKE PROSIMO, NAJ NAM NAKRATKO NA DOPISNICI SPOROČE SLOVENSKE NOVICE IZ NASELBINE.

V Kansas City, Kans., je umrla Katarina Sečen, rojena Ritmanič. Stara je bila komaj 44 let. Umrla je 20. apr. v tukajšnji bolnišnici, večkrat previdena s sv. zakramenti. Pokojnica je bila rojena v vasi Dolence, fara Adlešiči, Jugoslavija; v Ameriki je živela 30 let in dolgo časa bolehalo. Eno leto je trpela hude bolečine in vsa zdravniška pomoč je bila zaman. Pokojnica zapušača zaljubljenega soproga, štiri sinove in šest hčera; najstarejši je star 25 let, najmlajši pa 6. Dalje zapušača enega vnuka, še živečo mater, tudi bolno in enega brata ter več drugih ožjih sorodnikov.

Istotam je umrl dne 9. aprila rojak in naš pionir Marko Medved v starosti 72 let. Bil je najstarejši naslejenec med tukajšnjimi Slovenci, rojen v vasi Dolenja Podgora št. 12, po domače Medvedov, fara Stari trg ob Kolpi, Jugoslavija. Pokopan je bil 13. aprila ob veliki udeležbi sorodnikov in prijateljev. Pokojnik je delal 44 let za Armour klavniško kompanijo; bolehal je že nad leto dni. Tukaj zapušača soprogo, tri sinove, dve hčeri, devet vnukov, enega brata ter še več, drugih sorodnikov.

Dne 14. aprila se je pa vršil pogreb Marije Švigelj. Navedenka je bila rojena v Deskovici vasi št. 4, pošta Stari trg ob Kolpi. V Ameriki je živela 27 let, toda k družstvu ni spadala nobenem, ker ni mogla pristopiti vsled previsoke starosti; umrla je v lepi starosti 87 let. Pokojnico je imel ves čas v oskrbi njen sin Jurij Zvegel in soproga. Pokojnica zapušača tukaj enega sina in poročeno hčer Margareto na Willard, Wis., dalje zapušača devet vnukov in tri pravnuke.

V nedeljo 10. maja je v Clevelandu po mesec dni trajajoči boleznimi umrla v mestni bolnici Agnes Mitz, prej poročena Kos, po domače Lizna Neža. Ranjka je bila stara 46 let. Zapušača zaljubljenega soproga in pet otrok: Ano, omoženo Buxton, Josephine, Frank, Edvard in Albina ter več sorodnikov. Rojena je bila v Nemški vasi pri Ribnici, kjer zapušača sestro Marijo. V Clevelandu se je nahajala 28 let.

Dopisi.

Brooklyn, N. Y.

V nedeljo, dne 10. maja je bil praznik posvečen našim materam: "Materni dan", to je dan, da počastimo naše dobre in skrbne matere, jim izkažemo vsaj nekoliko hvaležnosti za vse, kar so prestale za nas, ed časa, ko so nam dale življenje in do danes.

V ta namen je priredilo Slovpvsko in dramskično društvo "Domovina" v Slovenskem narodnem domu v Brooklynu, obširen koncert, katerega je aranziral in vodil naš rojak, "operni" pevec, Mr. Anton Šubelj, ki je poznan večini Slovencev širom Zdr. državah.

Da bi natančneje popisoval obširen program koncerta od začetka do konca, bi bilo preobširno za navaden dopis. Zato sem se namenil, da površno omenim le glavne točke koncerta in sicer:

Nagovor: "Pozdrav Materam", ki je imel Mr. A. Šubelj sam.

V srce segajočih besedah, je govoril Mr. Šubelj v dvorani zbranemu občinstvu v splošnem, naši mladini v poduk, prisotnim mamicam v čast, hvaležen spomin onim materam, katere so tam dalec preko morja v nepozabni nam domovini in spominil se tudi onih mater, katere že počivajo v hladnem grobu. Ko je bil govor končan, je malokatero oko ostalo suho, v sreih vseh navzočih pa se je obnovila zaobljuba, da naših skrbnih mamic nikdar ne pozabimo.

Nato je bila na programu deklamacija: "Vsem Materam", primerna pesem za ta pomemben dan, iz Mr. Ivan Zupanove zbirke pesmi.

Točka tri: Zapel nam je mšan zbor dr. "Domovine", pod vodstvom Mr. Šubelja, štiri krasne pesmi. Dolgo ploskanje občinstva po vsaki pesmi, je bil dokaz, da so tudi pevci storili svojo dolžnost in pokazali, kaj se vse da narediti z dobro voljo in pod spretnim vodstvom pevovodje.

Sedaj pa pride nekaj izvanrednega: Amateur hour program. Naši malčki, šele štiri-letni dečki in deklice so korajžno nastopili prvič na odru posamezno in pokazali, kaj znajo. Za njimi starejši in tudi odrasli fantje in dekleta. Predvajalo se je petje, umetni pleši, igranje na klavir dvo in štiričrno, igranje na različne

Peter Zgaga

S POTA III.

Sredi februarja ali marca se je bil po dolgem molku zopet oglasil v "Glasu Naroda" Marko Rupnik.

Njegovi dopisi menda vsem ugajajo. Po pismih se že dalj časa po-

harmonike in razne druge stvari za smeh in zabavo. In zopet so bile z dejanji potrjene besede, katere je pesnikoval naš veliki Vodnik, pred mnogimi leti svojemu narodu: Slovence, srčca te išče, am ti je dan!

Peta točka je bilo na programu petje moškega zbora "Domovine" treh izbranih pesmi. Tudi fantje in možje so se odrezali vrlo dobro, v dokaz glasen aplavz.

Nazadnje pa je bila za nameček še šaloigra v treh dejanjih: "Trije snubci". Igralci na odru so pokazali v komičnih prizorih, kako smo včasih v Polovčah snubili, še po stari šegi in navadi.

Prav od srca smo se nasmejali, ker igralci prav imenitno. Tako, da je marsikdo izmed nas možakarjev mislil sam zase: "Nekako takole kot, 'Zabitnikov fantje', sem tudi jaz onogavo uprašu, če me če?"

Po koncertu je seveda tudi bila zabava in ples. In videlo se je veselo razpoloženje med občinstvom okoli miz po dvorani, na plesišču in seveda tudi pri bari.

Ako vzamem povprečno, je bila velika dvorana Slov. nar. doma to nedeljo jako polna. Seveda bi nas bilo lahko še več. Nekaj ljudi je izvabila iz mesta nanovo oživela narava. Majnika, bila je tako rekoč prva krasna nedelja to spomlad v New Yorku. Nekaj pa so krive še vedno slabe razmere v slammarski industriji, od katere smo Slovenci največ odvisni v New Yorku in Brooklynu.

Članom pev. in dram. društva "Domovine" gre vsa čast in pohvala, za izvrstno uspeli koncert zadnje nedelje. Mladina slovenska, tudi ti se uči še naprej v petju, glasbi in umetnosti, škodovati ti ne more. Društvo "Domovina" je vsakega kdor je nastopil v Amateur hour programu, malenkostno obdarila, malčki so prišli na svoj račun in imeli veselje. Ponosne pa so bile na vas tudi vaše matere in očetje, ker ste pokazali, da ste vredni sinovi in hčerke svojih staršev in svojega naroda.

Predno končam, si lastim pravico, da se v imenu slovenskih mater in celokupnega občinstva tudi najprisrčneje zahvalim Mr. Anton Šubelju, za obširen program koncerta, katerega namen je bil počastiti naše mamice in ki ga je z vnmemo in veseljem pripravljval ter vodil ves čas. Veliko se žrtvuješ Mr. Šubelj za slovensko pesem, dramatiko in glasbo med nami. Vem, pesem ti je bila za mamico vedno najljubša. V duhu posvetil si ji trud in delo zadnje nedelje, kot hvaležen sin pokojni mamici za: "Materni dan".

Pozdrav vsem prijateljem, znancem in rojakom Slovencev širom Amerike in Canade.

J. Cerar.

znava, in sem tudi vedel, da je iz Hotederice doma, torej moj bližji rojak.

Svojemu predzadnjemu do pisu je pristavil:

— Neke lepe nedelje bom sedel na izletni vlak ter prišel v New York, segel Ti bom v roko in rekel: "Pozdravljen Idrjčan!" Ti me pa smatraj za Hotenja in za nič drugega. (Jaz sem ga namreč v pismih tituliral "Mr. Marko Rupnik.")

Tega sem se spomnil, ko sem se vozil s Charlevoix karo proti Covedaleu.

Kraševce Tomšic, s katerim sem se prejšnji dan seznanil v Pittsburghu, me je spremljal.

Prideva v premogarsko naselbino.

V dolini majna, na pobočju hriba nizi kompanijskih hiš. Vse enake in iz daljave slične jati sivih vrabecev, ki so se spuстили na pobočje.

— Tukaj stanuje Rupnik,— pravi Tomšic, in vstopiva.

Sredi kuhinje se je ukvarjala s predjužnikom gospodinja, visok možak ji je pa pomagal. Ne pri kuhli, ampka je metlo držal v rokah.

Tam, kjer imajo bordarje, je pač tako: Vsi domači morajo pljunuti v roke, da je vse ob času skuhano, oprano, zlikano in pospravljeno.

Nekoliko nezaupljivo so me pogledali. Gospodinja sem brai z obraza neizgovorjen očiček: — Kaj je pa tega plašarja prineslo?

Par minut sem jih dražil, malo z molkom, malo pa z lažjo, slednjič pa lopnem presečenega gospodarja po rami rekoč:

— No, kako je kaj, Hotenje?

Oči, ki so mu bile od prejšnje noči nekoliko mežikave, so se mu razširile, usta je na ves šir odprl, žena mu je vzela metlo z rok, jaz sem pa zgrabil za kljuko, misleč, da mi bo treba bežati.

No, pa ni bilo treba.

Sledil je slovenski sprejem, kakršne po teh krajih od dne do dne doživljam: Sedi, pij in prigrizni. Tukaj je še malo klobas. Kaj boš s polovico? Dve, tri vzemi, saj vemo, da si lačen. Dolga pot zlela človeka. In pij. Nočes žganja? Je dobro, je drugačno kot smo ga delali včas. Pa pivo, če nočes žganja. Plahta špeha se bo tudi dobila, če imaš raje špeh kot klobase.

In tako dalje, brez konea in kraja.

Medtem je pa gospodar sklical stanovalec: svojega brata Toneta in še štiri ali pet drugih ter sedel k staremu harmoniju. Obstopili so ga: prvi s kitaro, drugi s staroversko harmoniko, tretji z bobnom, četrti pa s trebento.

Marko je dal znamenje, in začela se je viža, kakršne nisem še nikdar slišal.

Kompanijska hiša se je tresla do temeljev, meni so pa kar neprežvečeni kosi špeha uhtajali na svoj cilj.

Tako vztrajnih godcev, kakoršne ima Marko Rupnik v svojem domu, ne premore noben simfonijski orkester širom Amerike.

Ne vem, kaj so igrali.

Mogoče je bilo nezaluzeno čaščenje; izraz veselja, ker sem prišel med nje, ali pa demonstracija zdravih pljuč in močnih rok.

Kratkoma, dejstvo je in ostane:

Prejšnji ponedeljek je bil na Coverdale v Pennsylvaniji Peter Zgaga prvič v svojem življenju z godbo sprejet.

(Pride še.)

JUGOSLAVIJA V EVROPSKEM CIRKUSU

Svetovna vojna je rodila Jugoslavijo. Trije po krvi sorodni si narodi so bili po lastni volji in želji združeni v državo, o kateri so že sanjali veliki možje, kot je bil Vodnik, Gaj, vladika Strossmayer in za njimi mnogo drugih mož, katerim je veljala rodna gruda mnogo več, kot pa kruh, katerega jim je lomila pokojna Avstro-Ogrska.

Slabotna je bila mlada država, napojena s krvjo strahovite vojne.

Komaj pa je dobila svojo samostojnost, so na njo čez plot gledale sosede s pretečimi, poželjivimi očmi. V nekaterih je bil pogled maščevanja in osvete, v drugih pogled poželjenja in grabežljivosti.

In tako je mlada, šibka Jugoslavija, želela si ohraniti komaj pridobljeno svobodo, posegla z roko preko svojih sovražnih sosed in se oklenila mogočne Francije, čije zaščita jo je obdržala do sedaj na mladih, šibkih nogah.

Prišli pa so veliki dogodki, v katere je posegla visoka diplomacija veselil.

Kadar pa pride do tega, je mnogo vpitja in še več čivanja. Slednjič pa zadoni gromki glas: "Otroci, molčite!"

In vse to se dogaja danes v Ženevi.

Male države imajo svoj glas, toda nič ne zaleže.

Ko so bile Italiji naložene sankcije, je bila Jugoslavija prva, ki je prenehala vso evotočo trgovino z Italijo.

S tem ima velikansko škodo. Da saj nekoliko nadomesti svojo izgubo, je našla dober trg v Nemčiji.

Francija pa je ves čas pri Ligi narodov spletkarila, da še strožje sankcije, ki bi mogle vstaviti vojno v Abesiniji, niso bile naložene.

Francija je s tem podpirala največjo sovražnico Jugoslavije, ko bi bilo v prid celi Evropi, da bi bila ponižana.

Jugoslavija je opravičeno upala, da Italija ne bo mogla ljubovati celemu svetu in je vsled tega za sebe pričakovala ngoden izid. In do zadnjega je bila zvesto vdana svoji zaveznici, Franciji.

Bila ji je zvest mož, ki je mlad in lep ter je mislil, da je srečno poročen z la belle France.

Toda ta mladi mož obrača sedaj svoje oči proti severu, k plavalasemu nemškemu dekletu in razmišlja, ako ne bi kazalo ločiti se od svoje soproge (Francije), ki tako vneto ljubimkuje s temnolasim, brezvestnim laškim pustolovcem v politični ljubezni.

Važno za potovanje.

Kdor je namenjen potovati v stari kraj ali dobiti koga od tam, je potrebno, da je poučen v vseh stvareh. Vseid naše dolgotrajne skušnje vam zamoremo dati najboljša pojasnila in tudi vse potrebno preskrbeti, da je potovanje udobno in hitro. Zato se zaupno obrnite na nas za vsa pojasnila.

Mi preskrbimo vse, bodisi prejšnje za povratna dovoljenja, potni liste, vize in sploh vse, kar je za potovanje potrebno v najhitrejšem času, in kar je glavno, za najmanjše stroške.

Nedržavljan naj ne odlašajo do zadnjega trenutka, ker predno se dobi iz Washingtona povratno dovoljenje, RE-ENTRY PERMIT, trpi najmanj en mesec.

Pišite torej takoj za brezplačna navodila in zagotavljam vam, da boste poceni in udobno potovali.

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(Travel Bureau)
216 West 18th Street
New York, N. Y.

DENARNE POŠILJATVE

Denarna nakazila izvršujemo točno in zanesljivo po dnevnem kurzu.

V JUGOSLAVIJO		V ITALIJO	
Za \$ 2.75	Din. 100	Za \$ 9.25	Lir 100
\$ 5.25	Din. 200	\$ 18.25	Lir 200
\$ 7.25	Din. 300	\$ 44.00	Lir 500
\$ 11.75	Din. 500	\$ 87.50	Lir 1000
\$ 23.50	Din. 1000	\$ 174.00	Lir 2000
\$ 47.00	Din. 2000	\$ 348.00	Lir 4000

KEH SE CENE SEDAJ HITRO MENJAJO SO NAVEDENE CENE PODVZBENE SPREMENBI GORI ALI DOLI

Ka izplačilo večjih zneskov kot agoraj navedeno, bodis v dinarjih ali litrah dovoljujemo še boljše pogoje.

IZPLAČILA V AMERIŠKIH DOLARJH

Ka izplačilo \$ 1.— morate poslati	\$ 0.75
\$ 10.—	\$ 7.50
\$ 15.—	\$ 11.25
\$ 20.—	\$ 15.00
\$ 25.—	\$ 18.75
\$ 30.—	\$ 22.50
\$ 40.—	\$ 30.00
\$ 50.—	\$ 37.50

Prejemnik dobi v starem kraju izplačilo v dolarjih.

NUJNA NAKAZILA IZVRŠUJEMO PO CABLE LETTER ZA PRISTOJNO \$1.—

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
"Glas Naroda"
216 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.

V letošnjem Koledarju je par lepih kratkih povesti, ki bodo zanimale ljubitelje leposlovja.

KRATKA DNEVNA ZGODBA

MIHAIL ZOŠČENKO:

ŠTIRI DNI

Svetovna vojna in tisti prelicani strelski jarki — vse to se naj zdaj maščuje, dragi moji. Vsi smo zaradi te vrazje vojne kilavi in bolni.

Ta ima razrvane živce, druga ga ščiplje po trebuhu, tretjemu ne utriplje sree tako ritmično, kakor bi želel. Lovo, to so vam rezultati.

Zastran svojega zdravja se seveda ne morem pritoževati. Zdrav sem. Tudi jem lahko in spim takisto. Toda vsak hip se bojim, da se bodo ti vrazji strelski jarki tudi na meni maščevali.

Tako sem tudi jaz oni dan zlezal iz postelje. Dobro se še spominjam, da sem baš obval škorenj. Pa mi prvi žena:

— Nekam čudno siv si danes v obraz, — mi pravi. — Barva tvoje obraza mi ni nič kaj všeč. Pa vendar nisi bolan?

Pogledal sem se v zrcalo. Zares — obraz je ves siv.

— No, zdaj pa imaš zlodja, — si mislim. Se že maščujejo strelski jarki. Morda mi sree ali še kak drug važen organ ne utriplje dobro. Zaradi tega sem morda postal siv.

Potipal sem žilo — tiho, ne bije, Oho, me je že začelo zvijati po trebuhu. In ščiplje me nekaj.

Ves potrj sem se oblekel in odšel na delo, ne da bi popil čaj, kakor vsako jutro.

Odšel sem na delo. Spotoma sem premišljeval — če mi kdo blekne kaj zastran barve mojega obraza, stopim na vsak način k zdravniku. Kaj več — živi, živi človek, a naenkrat čof — pa ga ni več. Takih primerov je vse polno.

Pet minut pred enajsto prav dobro se spominjam, stopi k meni delovodja Žitkov in pravi:

— Ivan Fedorovič, prijatelj, kaj ti pa je? Danes, izgledaš strašno slabo. Nezdavno, prsteno barvo imaš.

Te besede so me zadele kot strela.

— No, zdaj je pa šlo moje zdravje rakom žvižgat, — sem pomislil. — Zdaj pa imam.

In znova me je začelo zvijati in ščipati po trebuhu. Komaj sem prilezel do doma. Hotel sem celo poklicati rešilno postajo.

Prilezel sem domov in se zavalil na posteljo. Ležim. Žena tuli, tarna. Sosedje pridejo, odhajajo.

— No, — pravijo, — strašno slabo izgledaš, Ivan Fedorovič.

Tak si, da te je kar groza pogledati.

Te besede so me še bolj potrlje. . . Obležal sem in zaman sem se trudil, da bi zaspal.

Zjutraj sem vstal izmučen in naročil, naj brž pokličejo zdravnika. Prišel je komunalni zdravnik, me pregledal in dejal: simulacija.

— Ti že pokažem, kakšna simulacija! — sem kričal. — Morda bom pa žrtvoval tri rublje in se odpeljem naravnost k profesorju.

In začel sem se pripravljati na pot k profesorju. Oblekel sem čisto perilo in se začel briti. Potegnil sem z britvičo po licu, obrisal milo — gledam, lice je belo, zdravo in rdečica ga zaliva.

Brž sem si začel brisati obraz s enujo — gledam, siva barva je izginila. Pride žena in pravi:

— Čuj, Vanja, menda si ves teden nisi splaknil obraza, a? — Jaz pa pravim:

— Ves teden, ne, to ni mogoče — beži no, kaj pa govoriš, šema neumna? — No, takole štiri dni, pravim, si ga pa morda res nisem.

A kar je glavno, v naši kuhinji je mrzlo in neudobno. Človeku se kar noče umivati. Ko so pa začeli ohati in ahati — tedaj ti pa sploh ni več do umivanja. Vesel si, da priležeš do postelje.

Takoj sem se umil, obril, si zavezal kravato in odšel lepo svež k prijatelju. In ščipanje je anekkrat prenehalo. Pa tu di sree nekam dobro bije.

NA JAPONSKEM DVORNEM LOVU

Evropski časninar, ki je imel srečo, da je bil povabljen na japonski dvorni lov, ta doživlja takole popisuje:

Kadar se na Japonskem zima umika zgodnji pomladi, tedaj napoči čas lova na race. Najvišji lovski gospodar na Japonskem je cesar. Japonski cesar ima ri takšna lovišča. Dvorni lov na race je za vsakega udeleženca prijetno doživetje, ki ostane v trajnem spominu.

Rac na Japonskem ne streljajo, ampak jih love v ročne mreže. Lova pa se udeležujejo tudi cesarski lovski sokoli. Sokolji lov na japonskem dvornu se visoko čislajo in ga skrbno negujejo. Sokole uporabljajo bodisi pri lovu na race, bodisi na zajec in fazane. Na lov na race ni nikdar povabljenih več kakor 30 ljudi. Na povabilu na lov je utisnjen veliki zlati cesarski grb krizantem ter je vabilo pisano v japonskem jeziku. Tega se drže ne zaradi pisalnega stroja, ampak zaradi starih šeg in navad, vsled česar je vabilo napisano s čopičem.

Prvi letošnji dvorni lov je bil v lovišču Košigaja, z avtomobilom eno uro od Tokija. Ob 10 so se tam zbrali povabljeni, med njimi inozemski diplomati ter vojaški in mornariški atašej s svojimi damami. Lova se je udeležil tudi japonski poslanik v Londonu, ki se sedaj mudi doma na dopustu. Kma-

lu po 10. ko so bili zbrani že vsi povabljeni, je prišel lovski gospodar princ Ri Ken, ki je na tem lovu imel čast zastopati cesarja. Cesar sam se namreč teh lovov nikdar ne udeležuje, ampak vsakokrat dolžnosti lovskega gospodarja izroči kakemu princu.

Navzočni gostje so z globokim poklonom sprejeli oba, kakor sta princ in princeznja Ri Ken pozdravila lovsko družbo. Princ je stal ob strani veliki mojster dvornega ceremonijala ter štirje dvorni maršali.

Lovišče Košigaja je veliko jezero in pa park. Ob vohodu v park stojita dve elegantni lovski hišici. Pred njima na travi je majhno igrišče za golf, ribnik ter še nekaj naprav za igro in zabavo. Tudi okusnih okrepčil dobiš tukaj. Jezera pa od tu ne vidiš, čeprav je prav blizu. Obdaja ga gosto grmovje, ki ga docela zapira, da se ne plaše race, kadar ljudje hodijo po parku. Nekje skozi to visoko goso in živo mejo je zapravljena majhna odprtina, da lahko pogledaš na jezero. Včasih se dvigne v zrak ogromna množina race, da se ti zdi, kakor da bi gost oblak pokrival nebo.

Lovske goste so razdelili v skupine po deset ljudi. Vsaka skupina in vsak posameznik je dobil točna navodila, kam naj gre in kje naj bo, ko se lov začne. Teh navodil se je treba strogo držati. Kmalu se od-

lu po 10. ko so bili zbrani že vsi povabljeni, je prišel lovski gospodar princ Ri Ken, ki je na tem lovu imel čast zastopati cesarja. Cesar sam se namreč teh lovov nikdar ne udeležuje, ampak vsakokrat dolžnosti lovskega gospodarja izroči kakemu princu.

Navzočni gostje so z globokim poklonom sprejeli oba, kakor sta princ in princeznja Ri Ken pozdravila lovsko družbo. Princ je stal ob strani veliki mojster dvornega ceremonijala ter štirje dvorni maršali.

Lovišče Košigaja je veliko jezero in pa park. Ob vohodu v park stojita dve elegantni lovski hišici. Pred njima na travi je majhno igrišče za golf, ribnik ter še nekaj naprav za igro in zabavo. Tudi okusnih okrepčil dobiš tukaj. Jezera pa od tu ne vidiš, čeprav je prav blizu. Obdaja ga gosto grmovje, ki ga docela zapira, da se ne plaše race, kadar ljudje hodijo po parku. Nekje skozi to visoko goso in živo mejo je zapravljena majhna odprtina, da lahko pogledaš na jezero. Včasih se dvigne v zrak ogromna množina race, da se ti zdi, kakor da bi gost oblak pokrival nebo.

Lovske goste so razdelili v skupine po deset ljudi. Vsaka skupina in vsak posameznik je dobil točna navodila, kam naj gre in kje naj bo, ko se lov začne. Teh navodil se je treba strogo držati. Kmalu se od-

“fronte” zasliši tiho zvončkanje. To je znamenje: race so tu. Prva skupina takoj odide na svoje mesto. Tiho in brez glasu stopajo k jezuru. Ni dovoljeno niti govoriti, niti kaditi. Med potjo vsakemu gostu potisnejo v roko mrežo z ročajem, ki je nekako taka, kakor so liste, s katerimi pri nas otroci love metulje, samo da je japonska lov-ska mreža bistveno večja in močnejša. Od jezera proti suhi zemlji je izkopanih mnogo majhnih vijugastih jarkov skozi grmovje, katero loči tudi posamezne jarke. V vsakem teh jarkov je par krotkih rac, katere sedaj nakrmijo. Ukročene race, ki so dobile svojo pičo, začno zadovoljno emokati, kar privabi divje race v jarke. Kadar je divjih rac v jarke že dovolj 6—10, lovski čuvaji z mahanjem naznanijo dogodek, nakar lov-ska skupina takoj odide proti jarkom. Vsak naglo skoči na svoj prostor. To pa seveda divje race takoj vznemiri in skušajo uiti. Le redkokdaj plavajo ali pa se potope. Navadno se takoj dvignejo, pri tem pa jih lovec love v svoje mreže. Kdor je v svojo mrežo ujel race, jo odda pripravljenu služabniku, ta pa mu takoj izroči novo mrežo.

Če kaka race lovecem uide, spuste nanjo sokola. To je krasen lovski pogled. Na sokolarjevi pesti sedi sokol, ki napeto opazuje prihajajoče race. Ker pa je ubogi sokol zvezan, ne more nikamor. V danem trenutku ga pa sokolar vrže v zrak, nakar se sokol dvigne kakor puščica, ter se s pravo lovsko strastjo vrže na svoj plen. Tako s svojimi krepplji sokol pograbi race, da mu jo potem težko vzemo.

Kadar je opravljen lov v enem jarku, se lov-ska skupina takoj napoti k drugemu in naslednjemu, kar po vrsti. Tako vsaka skupina po vrsti obrede sedem jarkov. Nato se vsa družba vrne k lovskim hišicam, kjer se zabava vs z igro, se pogovarja in krepeča. Ob 1 popoldne je lov prekinjen z izbranim obedom, nakar se po obedu še nekaj časa lov nadaljuje. Ob 4 popoldne je lov končan in pri slovesu dobi vsak lovski gost svoj lovski plen s seboj.

Japonske divje race so nenavadno okusna slaščica. Večje so kakor evropske, nekako sredi med evropsko domačo in divjo race. Ker pa jih v cesarskih loviščih krmijo, ni čudno, da dajo tako slastno pečenko. Vendar pa vsak lovski gost ne dobi natančno toliko rac, kolikor jih je ujel. Ves lovski plen namreč potem v enakih delih razdeli vsem lovskim gostom. Plen je včasih večji, včasih manjši. To je odvisno od spretnosti lovcev in pa od vremena. Letos smo ujeli 153 rac. To je navadno povprečna številka. Včasih pa jih ujamejo v enem dnevu

tudi po 500, kar pa je izjema. Kdor pa nobene race ne ujame, je gotovo že precej neroden, ali pa ima veliko smolo. Mehikanski poslanik je ta dan ujel 14 rac, hitro drugo za drugo. Žena nemškega poslanika, ki je sama izurjena loyca, je bila posebno spretna, ker je s svojo mrežo lovila plavajoče in celo potapljaajoče se race.

tudi po 500, kar pa je izjema. Kdor pa nobene race ne ujame, je gotovo že precej neroden, ali pa ima veliko smolo. Mehikanski poslanik je ta dan ujel 14 rac, hitro drugo za drugo. Žena nemškega poslanika, ki je sama izurjena loyca, je bila posebno spretna, ker je s svojo mrežo lovila plavajoče in celo potapljaajoče se race.

SMRTNA KOSA

Anton Jelovčan v Rocks Springs, Wyo., star 48 let in doma iz Javorja v Poljanski dolini na Škofjo Loko, je podlegel poškodbam, ki jih je dobil pri delu v jami. Zapušča sina in dva vnuka.

Knjigarna "Glas Naroda"

216 West 18th Street

New York, N. Y.

IGRE

- ANTIGONE, Sofoklej, 60 strani 30
AZAZEL, trdo vez. 1.-
BENEŠKI TRGOVEC, Igrokaz v 5. dejanj. 50
Klasične igre najslavnejšega dramatika, kar jih pozna svetovna literatura. Dela je prevedel v krasno slovensko naš najbolji št. pesnik Oton Zupančič.

- CYRAN DE BERGERAC, Heroična komedija v petih dejanjih. Trdo vezano 1.70
ČRNE MASKE
Spisal Leonid Andrejev, 32 str. Cena 35
Globoka ruska drama je podana v jako lepem slovenskem prevodu.

- EDA, drama v 4. dejanjih 60
GOSPA Z MORJA, 5. dejanj 75
KAMELA SKOZI UHO ŠIVANKE, Veselo igr v 3. dejanjih. V igri nastopa 11 oseb 45
KREUTZERJEVA SONATA
Spisal L. N. Tolstoj, 136 strani. Cena 60
S čudovitim mojstrstvom prikline Tolstoj v tem romanu bralca vase. Mukoma doživljamo prizor za prizorom, grozovitost za grozovitostjo do strašnega konca.

- LJUBOSUMNOST
Spisal L. Novak, 45 str. Cena 30
Dejanje te veseloigre je napeto in polno pristnega humorja. Scenerija je skromna, števil oseb nizko (6). Našim mladim odrom, ki žele uspelega večera, knjižico tolo pripočamo.

- LOKALNA ŽELEZNICA, 3. dejanj 50
LJUDSKI ODER:
5. zv. Po 12 letih, 4. dejanj 60
MAGDA, Spisal Alojz Remec, 86 strani. Cena 45
Založnja uboga dekleta v dvanajstih prizorih. "To je bitka, globoka zgodba ženske, ki trpi, pada in odpušča in umira po krivdi moža."

- MARTA, SEMENJ V RICHMONDU, 4. dej. 30
MOGOČNI PRSTAN, Milčinski, 52 strani 35
NAMISLEJNI BOLNIK, Mollere, 80 str. 50
OB VOJSKI, Igrokaz v štirih slikah 30
OPOROKA LUKOVŠKEGA GRAJŠČAKA
47 strani. Cena 30
Ta veseligrada znanega češkega pisatelja Vrhljeka je namenjena predvsem mladim odrom.

- PETRČKOVE POSLEDNJE SANJE
Spisal Pavel Goll, 84 strani. Cena 40
Božična igra v štirih slikah, primerna za večje odre.

- POTOPLJENI ZVON
Spisal Gerhart Hauptmann, 124 str. Cena 50
Dramatska bajka v petih dejanjih.
PEPELUS, narodna pravljica, 6. dejanj, 2 str. 35
REVIZOR, 5. dejanj, trdo vezano 75
K. U. R. Drama v 3. dejanjih s predigro. (Čapek). Vezano 45
ROKA V ROKO 20
MACBETH, Shakespeare, Trdo vezano, 151 str. Cena: mehko vezano 70
OTHELLO, Shakespeare, Mehko vezano 70
SEN KRESNE NOČI, Shakespeare, Mehko vezano, Cena 70

- SKOPUH, Moliere, 5. dejanj, 112 str. 50
SPODOBNI LJUDE ("ZIVETI")
Spisal F. Lipovec, 40 strani. Cena 30
To je ena izmed petih enodejanskih, živih dejanj se vrši pred svetovno vojno. Namen ki ga je imel pisatelj, nam odkriva na čelu knjige z besedami: — Ni strah, tem, več zdravi, kar ti dajem.

- TESTAMENT
Spisal Ivan Rozman, 105 strani. Cena 35
Ljudska drama v štirih dejanjih. Vprizoritev je omogočena povsod, tudi na takih odrih, ki ne zmorejo za svoje predstave prevelikih stroškov.

- TONČKOVE SANJE NA MIKLAVŽEV VEČER
Mladinska igra s petjem v 3. dejanjih 60
ZAPRAVLJIVEC, Mollere, 3. dejanja, 107 str. 50
ZGODOVINSKE ANEKDOTE, Cena 30
ZA KRIZ IN SVOBODO, Igrokaz v 5. dejanjih 35
ZBIRKA LJUDSKIH IGER.
3. snopič. Miln pod zemljo, Sv. Neža, Sanje 60
13. snopič. Ventalka, Smart Marije Device, — Marjin otrok 30
14. snopič. Sv. Boštjan, Junaska deklica, — Materin blagoslov 30
15. snopič. Turki pred Dunajem, Fajbola in Neža 50
20. snopič. Sv. Just, Ljubezen Marijinega otroka 30

- PESMI in POEZIJE
AKROSTIS IN PIRAMIDE 80
BALADE IN ROMANCE, trda vez. 1.25
broširana 1.-
KRAGULJČKI (Utrva) 65
BOB ZA MLADI ZOB, trda vez 40
MOJE OBZORJE, (Gangl) 1.25
NARCIS (Gruden), broš. 30
NARODNA PESMARICA, Cena 50
POLETNO KLASJE, Cena 50
PRIMORSKE PESMI, (Gruden), vez. 35
SLUTNE (Albrecht), broš. 30
POHORSKE POTE (Glaser), broširano 30
STO UGANK (Oton Zupančič) 50
VIOLICA, Pesmi za mladost 60
ZVONČKI, Zbirka pesmi za slovensko mladino. Trdo vezano 90
ZLATOROG, pravljica, trda vez. 60
ŽIVLJENJE
Spisal Janko Smeec, 100 strani. Cena 45

PESMI Z NOTAMI

- MEŠANI IN MOŠKI ZBOR
Ameriška slovenska lira. (Holmar) 1.-
Orlovsko himne. (Vodopivec) 1.20
Pomladanski odmevi, 11. zv. 45
SLOVENSKI AKORDI
22 mešan in moških zborov, uglasol Karl Adamič ..... Cena 1.50
PLANINKE
Pesmi za sopran, alt, tenor in bas, uglasol J. Laharnar ..... Cena 1.20
MOŠKI ZBOR
Gorski odmevi. (Laharnar) 2. zvezek 45
Trije moški zbori. (Pavčič) 40
Izdala Glasbena Matica

- DVOGLAS NO
Naši himni 50
MLADINI
Osem mladinskih pesmi ob 100 letnici rojstva Fr. Levstika s klavirjem ali harmonijem. Uglasil Emil Adamič ..... Cena 1.-
MEŠANI ZBORI
Trije mešani zbori. Izdala Glasbena Matica 45
RAZNE PESMI S SPREMILJEVANJEM:
Domovini. (Foerster) Izdala Glasbena Matica 40
Gorske cvetlice. (Laharnar) 45
Četvero in petero raznih glasov 45
V pepelnici noči. (Sattner)
Kantanta za soli, zbor in orkester. Izdala Glasbena Matica 75
Dve pesni. (Prelovec). Za moški zbor in bariton solo 20

- NOTE ZA GOSLI
Uspavanka, zložil Jos. Veitral ..... Cena 1.-
MALE PESMARICE
Št. 1. Srbske narodne himne 15
Št. 1a. Što čutiš, Srbije tužni 15
Št. 11. Zvečer 15
Št. 12. Podolnica 15
Štavek, zbirka sloških pesmi. (Medved) 25
Lira, Srednjejsolska, 1. in 2. zvezek po 50
Troglasi mladinski zbor primeren za troglasi ženski ali moški zbor, 15 pesmic. (Pregel) 1.-

- MEŠANI IN MOŠKI ZBORI (A1) —
3. zvezek. Psalm 118; Ti veselo poj; Na dan; Divna noč 40
6. zvezek. Oponim k vesolju; Sretna noč; Stražniki; Hvalite Gospoda; Občutki; Geslo 40

- CERKVENE PESMI
Domači glasovi. Cerkevne pesmi za mešan zbor 1.-
Tantum Ergo (Premrl) 50
Mašne pesmi za mešan zbor (Sattner) 50
Pange Lingua Tantum Ergo Genitori (Foerster) 40
K svetemu Rešnjemu telesu (Foerster) 40
Sv. Nikolaj 60

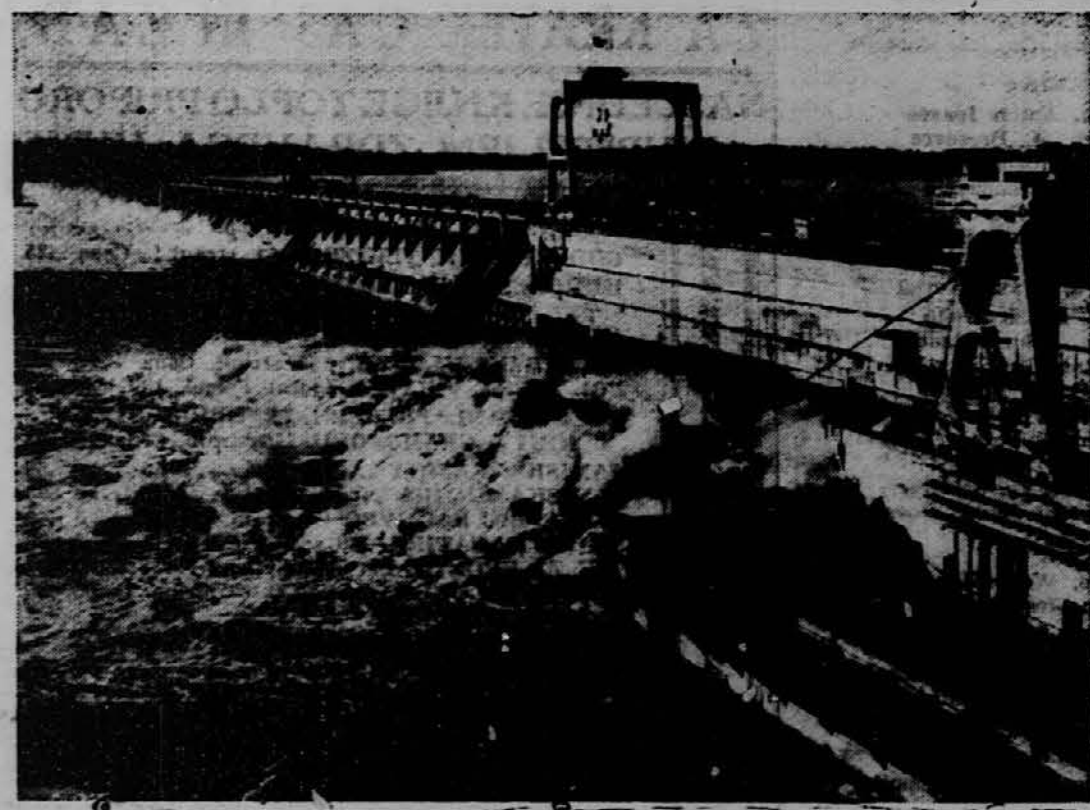
- 10 EVHARISTIČNIH PESMI
Za mešani zbor ..... Cena 1.-
MISSA in Honorem St. Josephi, Kyrle ..... Cena 1.-
HVALITE GOSPODA
Pesmi v čast svetnikom, mešan zbor. .... Cena 1.-
PRILOŽNOSTNE PESMI
za izvan cerkvene in društvene slavnosti, sestavl A. Grum. Mešani in moški zbori. .... Cena 1.-

- NOTE ZA CITRE
Kožljski, Poduk v igranje na citrah, 4 zvezki 3.50
Buri pridejo, koračnica 20
NOTE ZA TAMBURICE
TAMBUŠAŠ, sedem narodnih pesmi, priredil Emil Adamič ..... Cena \$1.-
Slovenske narodne pesmi za tamburaški zbor in petje (Bajuk) 1.30
Bon šel na planince, Podpuri slov. narodnih pesmi (Bajuk) 1.-
Na Gorenjskem je fletno 1.-

- RAZGLEDNICE
Newyorške. Različne, ducat 40
Iz raznih slovenskih krajev, ducat 40
Narodna noša, ducat 40
POSAMEZNI KOMADI po ..... 5 centov

- Naročilom je priložiti denar, bodisi v gotovini, Money Order ali poštne znamke po 1 ali 2 centa. Če pošljete gotovino, reko- mandirajte pismo.
KNJIGE POŠILJAMO POŠTNE PROSTO
Naslovite na: —
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
216 WEST 18th STREET
NEW YORK, N. Y.

NASIP PREPREČIL VEČJO POPLAVO

Slika nam predstavlja Wheelera nasip, čez katerega se je prvič razlila voda reke Tennessee, ko je narasla 35 čevljev visoko in je bila s tem zmanjšana nevarnost poplave.

KNJIGARNA "GLAS NARODA"

SPREJEMA NAROČILA ZA VODNIKOVO DRUŽBO IN MOHORJEVO DRUŽBO

ČLANARINA ZA VODNIKOVO DRUŽBO ZNAŠA \$1.-

ZA MOHORJEVO DRUŽBO PA \$1.25

Knjige za leto 1937 bodo poslane iz stare domovine naročnikom po pošti

Knjigarna "Glas Naroda" 216 WEST 18th STREET NEW YORK

Srčna stiska

ROMAN IZ ŽIVLJENJA

ZA "GLAS NARODA" PRIREDIL: I. H.

Nestrpno hodi baron Joahim Winkler na majhni železniški postaji v S. tem ter tja. Njegov zdravi, s svetlo brado obrobjeni obraz je bil poln pričakovanja in vedno gleda v ono stran, od koder je imel priti vlak.

Tedaj pa ga nekdo potrepje po rami. "No, dragi Winkler, po koga pa si p ršel?" Baron se naglo obrne. "O, ti si, Berger!" "Da, jaz sem in opazujem te že precej časa. Ravno tako se obnašaš, kot bi pričakoval svojo izvoljenko," se smeje Berger, ravno tako, kot Winkler, mož v zgodnjih petdesetih letih. Na obeh je bilo na prvi pogled videti, da sta veleposestnika. "Saj tudi čakam! Pride namreč moja Gerta."

"Kaj? — No, saj je že čas. Saj je že tako dolgo zdoma, da jo bo še komaj mogoče spoznati. Odkrito povem, nikdar nisem mogel razumeti, kako si mogel toliko časa ostati brez svoje edinke. Koliko pa je vendar že stara? Mora biti približno toliko kot moja Katarina, malo čez dvajset?"

"Da! V novembru bo že dvaindvajset! Saj bi jo rajši imel pri sebi; toda moja žena ni bila za to, ker se Gerta tukaj ne počuti posebno dobro. Rajše je prebila zimo pri moji svakinji v Kasselu."

"V kaj takega jaz že ne bi privolil. Vseh takih neumnih misli so krivi ti presneti zavodi. Moraš biti pameten kot jaz, Winkler, in obdrži dekle v svoji bližini. — Moja dekleta so v Halle obiskovale dobro šolo — in tako sem jih imel včasih tudi ob nedeljah. Nato so bile eno leto v Weimarju, da so se naučile lepega obnašanja in še druge take stvari, potem je bil pa konec. Potem bilo treba misliti na praktično. In sedaj znajo vse v mlekarini in v kurnici, ali pa še boljše kot v novomodnih stvareh. — Prav nič mi ni prav, da je šla moja Lota v Dražlane; toda moja sestra je tako prosila, da ji prošnje nisem mogel odreči. — O, za božjo voljo, kako si nestrpen — saj imaš še četrť ure časa. — Moja Katarina tudi pride; večerjaj se je peljala v Halle neke stvari kupit, prav res nam je bilo dolgočasno," tako govori baron Berger, medtem ko je bil Winkler zelo raztresen.

"Mogoče sta se naši dekleti razrešali in zopet obnovili svoje otroško prijateljstvo," pravi Winkler.

Berger ga od strani pogleda. "Misliš? — Komaj se boste še poznali; kajti prav gotovo je že šest let, odkar se niste več videli. Tvoja Gerta je tudi gotovo postala zelo visoka. Vedno je imela nekaj posebnega na sebi. Po tebi tega nima. Ima po materi. — Kako pa kaj gre tvoji ženi? Nikdar je več ne vidim."

Winkler skomigne z rameni. "Vedno isto. Živi! Mislim pa, ko bo enkrat Gerta zopet tukaj, bo zopet vse boljše. Sedaj ji ne bom več pustil od hiše. — Najprej se mora ogreti in mora zopet rada imeti dom. Ko je bila po svojem bivanju v Angliji zopet tukaj, mi ni bila prav nič všeč; bila je ravno taka mrzla lady kot njena prijateljica, Miss Violet, katero je pripeljala s seboj. — Upam pa, da jo je moja svakinja v Kasselu v pol leta malo preobrnila."

"Povej mi, ali je res, slišal sem nekaj takega — ali pride Gerta domov kot nevesta?"

"Ne mislim! Moja žena bi sicer rada videla, da bi kaj bilo z Gerto in Helmutom Brulom iz Kassela — in od tega vse te govorice."

"Da, te ženske! Mesto, da so vesele, če morejo svoja dekleta še nekaj časa pridržati. Moja stara na primer bi najrajši dala našo Katarino Robertu Berndu, ki že leto in dan lazi za njo — pa ga ne mara!"

"Ima tudi prav! Fino dekle je," pravi Winkler, "boljšega ji privoščim kot tega veseljaka, pa če ima še več denarja, kot ga ima."

"Tega mnenja sem tudi jaz! — Kdaj pride tvoj novi nadzornik? Stari Vos je že zelo izmučen; nedavno sem ga videl; bo vesel, ako dobi pomočnika."

"Da, s stari mi nič več! Toda odsloviti ga ne maram — zelo je častihlepen in misli, da brez njega sploh ne gre. Naj ostane v svoji veri; pošteno se je trudil. — Nastavil sem mladega moža, ki se tudi nekaj razume na gozdove. Prvega junija nastopi službo. Mislim, da sem dobro izbral."

Tako se oba gospoda o marsičem razgovarjata, dokler ne pride vlak. Naglo se ločita in počitka pričakovane hčere. Iz voza prvega razreda skoči mlada, lepo oblečena dama in se skrbno ozre okoli sebe. Tedaj pa začuti, da jo objamete dve močni roki.

"Da, dekle, ali si res ti? Pozdravljena v domovini!" in baron Winkler pritisne vroč poljub na njeno lice.

"Z lastnim telesom, dragi papa! Dober dan! Kje pa je mama?"

"Pričakuje te d o ma, Gerta. Previharno je bilo za njo, da bi šla z menoj. — Čakaj vendar, da te ogledam — presneto si bleda in tenka — nobenega sledu o rdečih licih! No, pa to boš že dobila. Samo pojdiva, ker rjava teško čakata."

V veselem razgovoru gresta proti izhodu. Tam najdeta Bergerja z njegovo hčerjo, ki je konju pred lovskim vozom dajala sladkor in ga božala po vratu. Z velikim zanimanjem opazuje Winkler to prijetno sliko, nato pa pravi:

"No, Berger, moja Gerta vama hoče voščiti dober dan. — Dober dan, Katarinka, ste dobro nakupili? Saj boste stararega belca pokvarili; saj je že tako debel in len! — Torej, Gerta, saj menda še poznaš Katarino Bergerjevo? Saj ste se prej skupaj igrali."

Radovedno se ogledujeta obe dekleti. Gerta malo prezirljivo ogleduje priprosto, temno rjavo platneno Katarinino obleko.

"Seveda poznam rujava kodrasto Gerto! Kako me veseli, da te zopet vidim," pravi Katarina s svojim zvenečim, globokim glasom in iskreno iztegne proti Gerti svojo veliko, pa lepo oblikovano roko. Malo obotavlja je seže Gerta z orokavičeno roko v roko in pravi:

"Tudi jaz sem zopet spoznala gospodično Berger — sicer pa — ali se niste že videli na postaji v Halle?"

(Dalje prihodnjic.)

25 LET LOVE RAZBOJNIKA

Na Korziki sedaj love glasovitega razbojnika, ki so ga začeli loviti pred 25 leti. Zgodba se je takole začela:

Mlad sin bogatega korziškega vinogradnika se je bil zgleдал v 16 letno sosedovo hčerko. Ko je fant pri starih povprašal za njeno roko, so mu njeni stariši rekli, naj počaka, ker je še čas. S tem ga niso odklonili, ampak mu samo veleli čakati. Fant pa je po romantični navadi starih Korzičanov s pomočjo svojih prijateljev deklico s silo odvedel ter jo skrnil v gozd. Starši so prosili pomoč pri sorodnikih in pri oblasteh ter razpisali veliko nagrado tistemu, ki bi jim povedal, kam je strašni snubec skrnil njihovo hčer. Snubčev tovariš se je polakomnil velike nagrade. Izdal je prijateljevo skrivališče. Prišli so orožniki, sorodniki in vse družine sosedov ter so obkrožili izdano skrivališče. Fant se je branil z orožjem v roki. Ko pa je izstrelil vse strelivo in mu je ostala samo še ena krogla, je po stari korziški navadi v slovo poljubil dekle, nato pa puško ter z zadnjim kroglo prestrelil dekletovo srece. Nato je planil iz skrivališča in preganjalcem srečno ušel v gore. Poslej so ga orožniki pridno iskali, a ga niso mogli najti.

Medtem so se v okolici začela razna razbojništva, ropi, tatvine in umori, nakar je orožništvo započelo veliko racijo proti razbojnikom. V teh bojih je padlo mnogo razbojnikov. Med ubitimi roparji so spoznali tudi zasledovanega kmetovega sina.

Toda razbojništva in požigi so se kmalu nadaljevali. Pri tem pa razbojnik in požigalec revnim ljudem ni storil nič zalega, ampak je ogrožal le bogatino. Zločinca pa niso mogli prijeti. Nikdar nobena patrola ni mogla zapaziti razbojnika, kaj se, da bi ga ujela. Med prebivalstvom so se začele širiti govorice, da to dela tisti fant, kateri je pred leti ustrelil svojo nevesto in kateri je kmalu potem ustrelil tudi svojega izdajalskega prijatelja. Kar je naropal in vzel bogatinom, je razdelil siromašnim pastirjem in kmetičem v okolici, kateri so ga zato preskrbovali z živčem ter

ga skrivali. Ko so se začele te govorice širiti, je zločinec prenehal tudi ropati.

Zopet pa se je našel izdajalec ki je oblastem naznanil, da tisti razbojnik, katerega že toliko let iščejo, v resnici še živi ter da je v neki gorski vasi celo dvakrat oženjen. Zaslili so tisti dve ženski, ki sta obe priznali, da je iskani zločinec njun mož, da pa sedaj ne živi več, ker ga je pred kratkim ustrelil v nekem prepiru njegov nasprotnik ter ga pokopal pod velikim kostanjem, ki raste na tem in tem hribu. Policija je res šla na lice mesta in tam izkopala že precej razpadlo truplo nekega moškega. Stvar je bila torej potrjena. Ker pa ženskam niso mogli nič dokazati so tudi nje izpustili.

Vse bi se bilo torej mirno končalo, ko bi iskani razbojnik ne bil tako jezovit. Živel je pod napačnim imenom in ves spremenjen v neki planinski koči kot pastir. Ta koča je bila blizu tiste vasi, kjer sta prebivali oni dve ženski. Pred kratkim so tam imeli občinske volitve. Kandidiral je dosedanji župan, ki je skliceal zborovanje svojih volilcev. Na volitni shod je šel tudi ta pastir. Eden izmed občinskih kandidatov na županovi listi je imel volilni govor, v katerem je silno zabavljajal zoper razbojnike, katere je pod vodstvom dosedanjega župana policija srečno iztrebila. Pri tem pa je tako sovražno govoril tudi zoper razbojnika, katerega so 25 let iskali in ki je sedaj mrtev, ter ga žalil, da je planšarski pastir, katerega nihče ni spoznal, naenkrat zopetignil revolver in s tremi strelji usmrtil govornika. Ko je to storil, je vpričlo vseh navzočih povedal, kdo je in jim povedal, da se v kljub svojim zločinom ne da nekaznovano žaliti od nikogar. Nato je skočil skozi odprto okno in zbežal v gore. Policija in orožništvo je bilo tako na nogah. Na vse kriplje so začeli zasledovati razbojnika, toda doslej brez uspeha.

NAROČITE SE NA "GLAS NARODA". NAJVEČJI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDR DRŽAVAR

VAŽNO ZA NAROČNIKE

Poleg naslova je razvidno do kdaj imate plačano naročnino. Prva številka pomeni mesec, druga dan in tretja je leto. Da nam prihranite nepotrebnega dela in stroškov, Vas prosimo, da skušate naročnino pravočasno pravnati. Pošljite naročnino naravnost nam ali jo plačajte našemu zastopniku v Vašem kraju ali pa kateremu izmed zastopnikov, kojih imena so tiskana z debelimi črkami, ker so upravičeni obiskati tudi druge naselbine, kjer je kaj naših rojakov naseljenih.

- CALIFORNIA:** San Francisco, Jacob Laushin
- COLORADO:** Pueblo, Peter Cullig, A. Saffit; Walsenburg, M. J. Bayuk
- INDIANA:** Indianapolis, Fr. Zupančič
- ILLINOIS:** Chicago, J. Bevič, J. Lukanich; Cicero, J. Fabian (Chicago, Cicero in Illinois)
- Joliet, Mary Bambich; La Salle, J. Spelch; Mascoutah, Frank Augustin; North Chicago, Joe Zelene
- KANSAS:** Girard, Agnes Motnik; Kansas City, Frank Žagar
- MARYLAND:** Kitzmiller, Fr. Vodopivec; Steyer, J. Černe (Za Pennsylvania, W. Va. in Maryland)
- MICHIGAN:** Detroit, Frank Stular
- MINNESOTA:** Chisholm, Frank Gouže; Ely, Jos. J. Peshel; Ereleth, Louis Gouže; Gilbert, Louis Vessel; Hibbing, John Povše; Virginia, Frank Hrvatich
- MONTANA:** Roundup, M. M. Paulian; Washoe, L. Champa
- NEBRASKA:** Omaha, P. Broderick
- NEW YORK:** Gowanda, Karl Strmisha; Little Falls, Frank Maslo

- Cleveland, Anton Bobek, Chas. Karlinger, Jacob Resnik, John Slapnik
  - OHIO:** Girard, Anton Nagode; Lorain, Louis Balant, John Kuzek; Youngstown, Anton Kikelj
  - OREGON:** Oregon City, Ore., J. Koblar
  - PENNSYLVANIA:** Broughton, Anton Ipavec; Conemaugh, J. Brezovec; Coverdale in okolica, M. Rupnik; Export, Louis Sapančič; Farrel, Jerry Okorn; Forest City, Math Kamin in Frank Blođnikar; Greensburg, Frank Novak; Harberton, Frank Troha; Johnstown, John Polants; Krayn, Ant. Tauželj; Luzerne, Frank Balloch; Midway, John Zust; Pittsburgh, J. Pogačar; Steelton, A. Hren; Turtle Creek, Fr. Schifrer; West Newton, Joseph Jovan
  - WISCONSIN:** Milwaukee, West Allis, Fr. Skok; Sheboygan, Joseph Kakeč
  - WYOMING:** Rock Springs, Louis Tanchar; Diamondville, Joe Rollich
- Vsak zastopnik izda petrdilo za sveto, katere je prejel. Zastopnike toplje priporočamo.
- UPRAVA "GLAS NARODA"

Pišite nam za cene voznih li-

SLOVENC PUBLISHING COMPANY (Travel Bureau)
216 W. 18th St., New York

stov. rezervacijo kabln in pojasnila za potovanje.

NARAVNO IN UMETNO OZRAČJE

V času, ko stojimo vsak dan pred možnostjo nove vojne, ki bo stala v znamenju zračnih napadov s strupenimi plini, se vsi zanimajo za vprašanje, kako bi bilo mogoče ustvariti umetno ozračje, v katerem bi človek lahko dihal brez nevarnosti, da se zastrupi s temi plini. Ze leta se bavi znanost, posebno fiziološka kemija s tem in nešteto je bilo poskusov z ljudmi in živalmi, da bi se našla rešitev tega perečega problema. Danes smo o pogojih te rešitve že tako poučeni, da je možna brez nadaljnega tudi tehnično-industrialna rešitev.

Noben človek in nobena živa stvar, kakor znano, ne more živeti brez zraka. Na zvezdah ki nimajo ozračnega plašča kakor naša zemlja, n. pr. na mesecu, življenja ni. O tem smo si že davno na jasnem. Glavni sestavini zemeljskega ozračja sta kisik in dušik, ki sta med seboj pomešana v razmerju 1 proti 4. Ta navedba je pa precej netočna in površna, kajti zrak, ki ga vdihamo vsebuje poleg teh glavnih sestavin precej komplicirano primes ogljikovega dvoksia, tako zvanih plemenitih plinov in drugih sestavin. V različnih višinah je razmerje med primesmi tudi zelo različno. Na zemeljskem površju vsebuje zrak 78,1 odst. dušika, 20,9 odst. kisika, 0,9 odst. argona, ostane 0,1 odst. pa odpade na neon, helij, kripton, ogljikovo kisline in minimalen del vodika.

Ker zavzemata obe glavni sestavini 99 odstotkov, se je pojavilo že pred dolgim časom vprašanje, da-li so ostali plini v ozračju sploh potrebni za življenje. Na vseučilišču Kolumbiji so v zadnjem času izvršili v tem pogledu zelo zanimive poskuse z stoođstotno mešanico dušika in kisika v razmerju 79 proti 21. Kemično je bila ta mešanica popolnoma čista. Kisik so pridobili z disociacijo vode, dušik pa iz amoniaka. Vodikeve pare so odstranili.

Mešanico so spustili v hermetično zaprt prostor, v katerem so bile bele miši. Vdihovale so samo to umetno ozračje, ki je po svojem pritisku ustrezalo natančno normalnemu zračnemu pritisku. Ogljikovo kisline ki so jo živali izdihavale, so

Edouard Daladier

predsednik francoskih radikalnih socialistov je bil pri zadnjih francoskih volitvah izvoljen v parlament.

odstranili iz zraka z apneno vodo.

Pri prvem poskusu je ena izmed miši poginila po 17 dneh, toda ne zavoljo zadušitve. Pri drugem poskusu so miši živele 40 dni. Rasle so popolnoma normalno, hranile so se z dobrih tekoni in avtopsijsa ni pokazala niti najmanjše patološke spremembe v tkivu posebno ne v pljučih.

Ti poskusi so pokazali, da druge primesi v našem ozračju niso neposredno življenjsko važne — vsaj na za bele miši. Bistveno je vsekakor stalno razmerje 4 proti 1 med dušikom in kisikom. To razmerje se ne sme spremeniti, če nečemo tvegati velike škode za naše zdravje. Vsaka izmed obeh glavnih sestavin zase ni sposobna, da bi ohranila življenje. Živalski poskusi so pokazali, da umrejo bitja v čistem dušiku v kratkem času (bele miši n. pr. v šestih minutah) a tudi v čistem kisiku ne moremo živeti. Oksidacijska dogajanja v telesu se potem tako pospešijo, da nastopi smrt v 36 minutah. Celo če primešamo pet odstotkov drugega plina, nastopi smrt v štirih do štirih in pol dneva.

Uloga plemenitih plinov je fiziološko zelo komplicirana in še ne popolnoma dognana. Vsi spadajo k snovem, ki življenje preprečujejo, to se pravi, oksidacijo ustavljajo. V čistem argonu umrejo živa bitja v treh minutah, v neonu v 1 minuti 40 sekundah, v heliju v 2 minutah 40 sekundah, v čisti ogljikovi kislini celo v 55 sekundah. Njih primes pa je tako malenkostna, da se njih sam na sebi krepki fiziološki učinek ublaži in zavrta. Vsekako ta primes nima elementarnega pomena, da bi kakšno bitje vsaj za nekaj časa ne vzrajalo brez nje.

NAJUGODNEJŠA PRILIKA

Vsem rojakom, ki so namenjeni letosne počitje v stari kraj, bodisi na obisk, ali za stalno, se nudi najugodnejša prilika potovati

16. JUNIJA

NA NOVEM ORJAŠKEM BRZOPARNIKU

"NORMANDIE"

Ob tej priliki spremlja potnike od New Yorka do Ljubljane izkušen slovenski spremljevalec, ki bo skrbel za udobno in brezskrbno potovanje svojih sopotnikov. V interesu vsakega slovenskega potnika je, da se pridruži tej skupini.

Ker je čas do odhoda že jako kratek, je potrebno, da se vsak potnik TAKOJ prihlasi in sicer na sledeči naslov:

SLOVENC PUBLISHING CO.
216 W. 18th Street New York, N. Y.

French Line

SHIPPING NEWS

Na parnikih, ki so debelo tiskani, se vrše v domovino izleti pod vodstvom izkušenega spremljevalca.

- 19. maja: Europa v Bremen
- 20. maja: Manhattan v Havre
- 21. maja: Aquitania v Cherbourg
- 23. maja: Champlain v Havre; Conte di Savoia v Genoa
- 26. maja: Normandie v Havre
- 28. maja: Berengaria v Cherbourg
- 29. maja: Rex v Genoa; Bremen v Bremen
- 3. junija: Washington v Havre
- 5. junija: Queen Mary v Cherbourg; Europa v Bremen
- 6. junija: Paris v Havre; Saturnia v Trst
- 11. junija: Ile de France v Havre; Aquitania v Cherbourg
- 13. junija: Bremen v Bremen; Conte di Savoia v Genoa
- 16. junija: Normandie v Havre
- 17. junija: Berengaria v Cherbourg; Manhattan v Havre
- 20. junija: Europa v Bremen; Vulcania v Trst; Champlain v Havre
- 4. junija: Queen Mary v Cherbourg
- 7. junija: Lafayette v Havre; Rex v Genoa; Aquitania v Cherbourg
- 8. junija: Queen Mary v Cherbourg
- 1. julija: Saturnia v Trst; Champlain v Havre
- 14. julija: Normandie v Havre
- 15. julija: Manhattan v Havre
- 16. julija: Aquitania v Cherbourg; Bremen v Bremen
- 18. julija: Rex v Genoa
- 23. julija: Europa v Bremen; Ile de France v Havre; Berengaria v Cherbourg
- 25. julija: Vulcania v Trst
- 29. julija: Queen Mary v Cherbourg; Washington v Havre

ZA KRATEK ČAS IN ZABAVO

NASLEDNJE KNJIGE TOPLO PRIPOROČAMO LJUBITELJEM ZDRAVEGA HUMORJA

- DOMAČE ŽIVALI 72 strani. Cena 30
- GODČEVSKI KATEKIZEM. 61 strani. Cena 25
- HUMORESKE IN GROTESKE. 180 strani. Cena 30
- Trda vez. Cena 1.—
- 12 KRATKOČASNIH ZGODBIC. 72 str. Cena 25
- PO STRANI KLOBUK. 159 strani. Cena 50
- POL LITRA VIPAVCA, spisal Feigel, 136 str. 60
- PREDTRŽANI. PREŠERN IN DRUGI SVETNIKI V GRAMOFONU. 118 strani. Cena .. 25
- SANJSKA KNJIGA 30
- SANJSKA KNJIGA 30
- SLOVENSKI ŠALJIVEC. 90 strani. Cena 40
- SPAKE IN SATIRE. 150 strani. Cena 90
- TIK ZA FRONTO. 150 strani. Cena 70
- TUKRAJ IN ONKRAJ SOTLE. 67 strani. Cena 30
- TRENUTEK ODDIHA
- (Knjiga vsebuje tudi šaligro "Vse naše"). 180 strani. Cena 50
- VELIKA ARABSKA SANJSKA KNJIGA 150
- VESELE POVESTI. 79 strani. Cena 35
- ŽENINI NAŠE KOPRNELE. 111 strani. Cena 45

TE KNJIGE LAHKO NAROČITE PRI:

KNJIGARNA "GLAS NARODA"
216 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.